- ***Ülkemizdeki «Başkanlık» Sistemi*** **ve**
- **ABD Başkanlık Sistemi mukayesesi:**

Başkan

- ***CB, her zaman Meclis'i feshedebilir.*** **ABD'de: Başkan hiçbir şart altında Kongreyi feshedemez. Başkanlık sisteminin «olmazsa olmaz» kuralıdır: Katı Güçler Ayrılığı.**
- ***CB, partisinin genel başkanı:*** **Katı güçler ayrılığını *fiilen* de korumak adına: ABD'de Başkanlar parti yönetiminde değil.**
- ***CB, tüm devleti, «bağımsız» kurumları, rektörleri, vs. hiçbir denetime tabi olmadan atıyor*****. ABD'de Başkanın tüm atamaları Senato'nun tavsiye ve onayına tabi + Bağımsız bir Agency olan (Office of Personnel Management) «bipartisan» (iki partiye eşit mesafede) liyakatli adayları belirliyor; Başkana/Senatoya sunuyor.**
- ***CB, geniş kapsamlı Kararnameler çıkarabiliyor*****. ABD'de, Anayasada bu yetki açıkça Başkana verilmemiş. Kapsamı daha dar.**
- ***Bir CB 15 yıla kadar görev yapabilir*** **(Mde 116). ABD'de 8 yıldan fazlası mümkün değil.**

Meclis

- ***CB, parti genel başkanı: Katı disiplinli parti sisteminden dolayı, Milletvekili listelerini yapıyor, kaderleri onun elinde.*** **ABD'de Başkan G.B. değil + MV/Senatör aday belirlemeleri «açık ön seçimle» yapılıyor (Başkan belirlemiyor). [+Seçim sisteminin etkisi].**
- ***CB ve Meclis aynı günde 5 yıllığına seçiliyor:*** **ABD'de halk 2 yılda bir Kongre çoğunluğunu değiştirebiliyor: İsterse Başkanı 2 yıl sonra «frenleyebiliyor».**
- ***CB, Meclis'i erken seçime gönderebiliyor:*** **ABD'de hiçbir şart altında Başkan Kongreyi seçime gönderemez.**
- ***CB, Bütçeyi belirliyor. Meclis'in «son söz» hakkı elinden alındı.*** **ABD'de Kongre onay vermedikçe 1 dolar dahi harcanamaz.**

Yargı

- ***CB, Yargıyı şekillendiriyor: Yargıyı yöneten HSK'nın 13 üyesinden 6'sını* [*Kalan 7 üye de ağırlıklı partisi tarafından Meclis'te seçiliyor.] + AYM'de 15 üyenin 12'sini CB atıyor (şimdiden 7 üyeyi 1 CB atadı). Yargı siyasallaşıyor.*** **ABD'de başkanlar ortalama 1-2 AYM üyesi ve kısıtlı sayıda *Federal* yargıç atayabiliyor («ömür boyu» atandıkları için), ve bu atamalar Senato onayına tabidir.**
- **ABD'de Yargının büyük bölümü *Eyalet Yargıçlarından* oluşuyor ve bunlarla ilgili Başkanın hiçbir etkisi/yetkisi yok.**
- **Ayrıca, ABD'de davanın esasına ilişkin bağımsız «halk Jürisi» karar verir: çoğu hakimin tek görevi, Jürinin yaptığı tespite sadece kanun hükmünü uygulamaktır.**

Eyaletler

- ***Türkiye Federasyon değildir*****.**
- **Başkanlık Sistemi Federasyonlar için tasarlanmıştır. Başkan, Eyaletlerin Koordinatörü/uluslar arası alanda temsilcisi olarak düşünülmüş, Eyaletler, Başkanın gücünü dengeleyen «4üncü güçtür».**
- **ABD'de Eyaletlerin yetkileri çok geniştir ve Başkanın hiç karışamadığı kendi yürütme, yasama ve yargıları vardır. Halkı ilgilendiren çoğu konu Eyalet seviyesinde karara bağlanır. *Bu yüzden Başkanlık sistemi Federasyonlara uygundur (ABD Federasyondur ve Latin Amerika'da nüfusun üçte ikisi Federasyonlarda yaşar)*.**

ECE GÜNER TOPRAK